

ความรู้ทั่วไป

ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย

อังคาร ที่ 9 เดือน ธันวาคม พ.ศ.2551

ความหมายของประชาธิปไตย

ประชาธิปไตยมีรากศัพท์มาจากภาษากรีกซึ่งหมายถึงอำนาจของประชาชน ดังนั้นความหมายดั้งเดิม จึงหมายถึงการปกครองโดยชนหมู่มาก

ปกครองโดยหมู่ชนผู้มีอำนาจประชาธิปไตยในสมัยแรกเริ่มนั้น

และต่อมามีการพัฒนาแนวคิดของประชาธิปไตย ออกเป็น 3 รูปแบบคือ

1. ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นฐานะที่เป็นรูปแบบการเมืองการปกครอง
2. ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นอุดมการณ์ทางการเมือง
3. ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นวิถีการดำเนินชีวิต

หลักการสำคัญของประชาธิปไตย

1. อำนาจอธิปไตยในการปกครอง หรืออำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ซึ่งหมายถึงประชาชนคือรัฐนั่นเอง
2. อำนาจทางการเมืองการปกครองของรัฐ เกิดขึ้นจากความยินยอมของประชาชน
3. การมีเสรีภาพในความสามารถของมนุษย์
4. มนุษย์จะต้องมีเสรีภาพ อิสรภาพ ความเป็นอิสระ
5. ยอมรับในการเสมอภาคของมนุษย์
6. สิทธิในการคัดค้าน

การปกครองในระบบประชาธิปไตยในประเทศไทย

พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจอธิปไตยนั้นใน 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านนิติบัญญัติ
2. ด้านบริหาร
3. ด้านตุลาการ

ทำไมต้องมีประชาธิปไตย

1. ให้โอกาสแก่ประชาชน ระบบประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการปกครองและสามารถปกครองเองหรือเลือกตัวแทนไปทำการปกครองตั้งแต่ระดับท้องถิ่น จนถึงระดับชาติ
2. ให้ประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน หัวใจของระบบประชาธิปไตยคือประชาชน ประชาชนในที่นี้หมายถึงคนไทยทุกหมู่เหล่า ทุกสาขา อาชีพ ทุกเผ่าพันธุ์ ทุกศาสนา ฯลฯ
3. มีกติกา กติกาประชาธิปไตย คือ กฎเกณฑ์ที่ใช้เพื่อให้ประชาชนทุกหมู่เหล่ามีส่วนร่วมในการปกครอง อันได้แก่รัฐธรรมนูญพระราชบัญญัติการเมือง พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาการปกครองของระบบประชาธิปไตยในประเทศไทย

1. การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองนับว่ามีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการปกครองในระบบประชาธิปไตย เพราะเครื่องบ่งชี้ระดับการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศนั้นๆ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาประชาธิปไตย
2. การส่งเสริมให้ประชาชนมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย จะต้องประกอบไปด้วยหลักการดังต่อไปนี้
 - 2.1 หลักการใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิต
 - 2.2 หลักความสมัครใจ
 - 2.3 หลักความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และเคารพในเสียงข้างมาก
 - 2.4 หลักการแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธี
 - 2.5 หลักการเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย
 - 2.6 หลักการเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของบุคคล

แนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาธิปไตยของผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กรชุมชน และประชาชน

1. การเตรียมตัว ให้ความสนใจทางการเมือง ศึกษาหาความรู้ให้จริงก่อน ติดตามข่าวการเมือง โดยอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ ฯลฯ
2. การลงมือปฏิบัติ เช่น การนำวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยไปใช้ในชีวิตประจำวัน การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องนอกจากการแสดงความคิดเห็นและการรับฟังความคิดเห็นยึดถือหลักการความถูกต้องและประโยชน์ส่วนร่วม รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย หลักกประชาธิปไตยถือเสียงข้างมากเป็นหลักในการดำเนินงาน

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาประชาธิปไตย

ในระบบประชาธิปไตย ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจในการปกครองประเทศ โดยเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่บริหารในทุกระดับเริ่มจากรัฐจนถึงระดับชาติแต่การพัฒนาประชาธิปไตยยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเพราะ

1. ระบบการเมืองยังไม่เป็นประชาธิปไตย เนื่องจากประชาชนส่วนมากไม่ค่อยสนใจการเมือง และขาดความรู้ความเข้าใจในการเมืองประชนหน้าที่ของผู้ปกครอง ก็เลยไม่คิดว่าตนมีสิทธิมีส่วนทางการเมืองค่านิยมระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทยทำให้เห็นแก่พวกพ้องมากกว่าประโยชน์ค่านิยมระบบอาวุโส การซื้อสิทธิขายเสียง ระบบเผด็จการในรัฐสภา ขาดการรวมกลุ่ม ของประชาชนอย่างจริงจัง การไม่นำเอาประชาธิปไตยในชีวิตประจำวัน
2. ระบบการเมืองยังไม่มีประสิทธิภาพ
 - 2.1 ประชาชนไม่ใส่ใจศึกษาติดตามการเมือง เพื่อจะได้ไปเลือกตั้ง และมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณภาพ
 - 2.2 ระบบการเมืองไม่สามารถนำความเจริญไปสู่ประชาชนได้อย่างทั่วถึงเป็นธรรม
 - 2.3 ระบบการเมืองไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้
 - 2.4 ระบบการเมืองไม่เปิดโอกาสให้คนดี มีความสามารถเข้าไปบริหารบ้านเมือง
 - 2.5 ระบบราชการไม่มีประสิทธิภาพ

จากสภาพปัญหาต่างๆ ที่ทำให้การพัฒนาระบบประชาธิปไตยไม่ก้าวหน้าโดยสรุปจะเห็นว่าสาเหตุสำคัญ

เกิดจากตัวประชาชนเองที่ขาดจิตสำนึก ขาดอุดมการณ์สำคัญเกิดจากตัวประชาชนเองที่ขาดจิตสำนึก ขาดอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งจะต้องส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับระบบการปกครองประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้เกิดประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน